13-a JARO, No 448 MONATA ESPERANTO-GAZETO 25. DECEMBRO 1936

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

REDAKTEJO, ADMINISTREJO K SIDEJO DE PLENUM-KOMITATO: 67, avenue Gambetta, Paris-20
Poŝtĉekaj kontoj je nomo de SAT-Paris: Bruxelles n-o 350 189, S'Gravenhage n-o 211 533 Kopenhago n-o 4 986, Paris n-o 1234 22. Stokholmo n-o 74 153, Wien n-o D-109 068, Zagreb n-o 41 448, Zürich n-o VIII-200 49. Alilande oni pagu per poŝtmandato je nomo de SAT., bonvalutaj devizoj en rekom. letero aŭ bankĉeko je nomo de « Bannier ».

Angla lingvo en Japanio

En la lasta n-o ni konigis la optimismon de la japanaj esp-istoj rilate la evoluon de l'esp.movado en Japanio. Por gardi kontraŭ troigoj k iluzioj, ni aperigas hodiaŭ legofrukton, komunikitan al ni de K-do Lanti, k kiu vidigas la nunan staton de la afero. Estas tute evidente, ke hodiaŭ, en la tuta mondo, oni trafas per la uzado de l'plej disvastigataj naciaj lingvoj pli grandan publikon ol per esperanto. Ni esperu tamen kun la japanaj pioniroj, ke esp.-o vere sukcesos fariĝi serioza konkuranto al la angla! — Red.

Krom en la landoj, kies gepatra lingvo estas la angla, en neniu alia lando tiu lingvo estas pli uzata ol en Japanio. En multaj kafejoj, anstataŭ muzikaĵoj la laŭtparoliloj aŭdigas lecionojn pri angla lingvo. Gia uzado cetere estas troigata. Oni eĉ intencis, en la unuaj jaroj de la asimilado de okcidentaĵoj, enkonduki ĝin kiel oficialan lingvon. Tiu ideo baldaŭ estis konsiderata kiel neefektivigebla; sed la novaj konceptoj, kiujn liveris la moderna civilizo, estis akceptataj kun siaj nomoj anglaj; ekzemple, **matches, collar, hankerchief, beer, fork, knife,** enkondukiĝis sen ia modifo en la angla lingvo. Ciuj oficialaj institucioj, komercaj, sociaj k artaj, havas, apud siaj nomoj japanaj, anglajn nomojn bone difinitajn. Granda ĉiutaga ĵurnalo, ekzemple, aperanta tute en japana lingvo, tamen aldonas la vortojn **The Tokyo Asaki** ĉe la supro de la unua paĝo. Gravaj komercaj firmoj korespondas nur en angla lingvo kun siaj filioj eksterlandaj. Eĉ popularaj cigaredoj havas anglajn nomojn, ekzemple: **Cherry, Golden Bate, Hope.** La japanoj, kiuj revenas en sian landon, aliĝas societojn, kiuj havas la nomon de la urbo, el kiu ili venis. La angla lingvo fariĝis en la lando same grava kiel la japana...

En Tokio ekzistas stratoj, kies butikoj konsistas preskaŭ nur el librejoj. Ciu el ili restas malferma malfrue vespere. Kaj neriĉaj aŭtodidaktoj sidas tie sur altaj seĝetoj k pasigas la tutan tagon k la duonon de la nokto. Ili legas tiele, pro manko de mono por aĉeti librojn.

La librejo **Maruzen** estas la granda centro de la okcidenta kulturo. Tie estas troveblaj preskaŭ ĉiuj libroj. Post la alveno de l'grandaj kurierŝipoj, tiu librejo anoncas en la ĵurnaloj la novajn librojn. Katalogoj en eksterlandaj lingvoj estas regule sendataj al klientoj...

La librejo Maruzen havas filiojn en ĉiuj grandaj urboj japanaj. Ciu lando havas sian fakon kun provizo el ĉiuj sciencaj k literaturaj verkoj; anonctabuloj en eksterlandaj lingvoj sciigas pri la loko, kie ili estas troveblaj. La politikaj movadoj pri diversaj landoj estas menciataj per ekstraktoj. Ekzistas tabelo pri la marksismo k alia pri la faŝismo. Dum la dek jaroj postmilitaj, oni ĉefe trovis socialistan literaturon, poste sekvis la faŝisma ondo, sed la registaro jam de kelkaj jaroj provas malinstigi la japanan junularon for de l'fremdaj teorioj. Oni volas, ke la japana popolo estu kaptita nur per la japana idealo. En 1932 la libra merkato estis superŝutata per faŝistaj libroj, en 1933 ili preskaŭ malaperis.

Krom la anglaj libroj importitaj, aperas ankaŭ en Japanio granda nombro da libroj en angla lingvo. Plejparte ili rilatas al la nipona civilizo k estas eldonitaj propagandcele.

Tiu granda kvanto da fremda literaturo tamen ne estas komparebla kun la enlanda produktado, kiu tenas la duan rangon en la mondo. En 1933 dudek-kvar mil dudek-kvin libroj estis eldonataj en Japanio...

El « La Vivo en Japanio » de Edgar Lajtka (hungaro), (p. 129-131).

La spirito de Zamenhof

La naskiĝtago de d-ro Zamenhof, la 15-a de decembro, estas ĉiam memoradato, kiu vekas en la koroj de l'esperantistaro senton de dankemo kontraŭ la aŭtoro de esperanto. Oni ja ne povas sufiĉe ofte esprimi k al si memorigi, ke la artefarita lingvo, kiun ni uzadas, kvankam ĝi respondas funde al ega bezono de l'homaro ĝenerale, bezono pli malpli klare sentata k konsentata, estas la kreaĵo de individuo, de unu homo aparte kapabla. Kaj ni ankaŭ ne devas forgesi, ke tio kio instigis Zamenhof al la plenumo de lia grandioza verko, ne estis la espero vidi sian lingvon tuj aŭ en baldaŭa tempo oficialigita, agnoskita de ŝtatoj k aliaj institucioj. Kio instigis lin, tio estis la espero vidi la mondlingvon ellernata k apostolece disvastigata de homoj, kiuj havis la samajn anim-aspirojn kiel li: aspiroj celantaj konduki per la uzo de esperanto al la interfratigo de la tuta homaro.

Oni riproĉas ofte en niaj rondoj al Zamenhof, ke li ignoris la klaslukton, ke li sekve malatentis la verajn kaŭzojn de malpaco inter la homoj, de militoj inter la popoloj; ke li ne vidis la kontraŭecajn ekonomiajn interesojn de l'nacioj, la konkurenc-avidon, la imperiismajn celadojn ktp.

Unue, estas kontesteble, ke Zamenhof absolute malsciis pri la klasaj problemoj, ĉar oni povas legi, ke li estis tre populara ĉe la plej malriĉaj tavoloj de la varsovia loĝantaro, k ke ĉefe la plej mizeraj el la mizeruloj formis la dankseneman akompanantaron de lia ĉerko al la tombejo.

Due: Zamenhof ne povis estis alia ol **iniciatoro** de movado, kiu havas kiel celon enkondukigi la universalan lingvon en ĉiuj homaj rilatoj. Sekve **al** li ne unuavice gravis, ke esperanto speciale servu al aparta celo de tiu aŭ alia homkategorio aŭ klaso. Tamen sendube gravis al li, ke sama animstato vivigu la pionirojn de la movado kiel lin mem, ĉar aliel ne okazus, ke li en 1906; jam ĉe la **dua** universala kongreso, rimarkinte danĝeran tendencon utilisman leviĝi inter la esperantistaro, faris kun amara tono avertan deklaron, kvazaŭ minacon: « Se nin, la unuajn batalantojn por esperanto, oni devigos, ke ni evitu en nia agado ĉion idean, ni indigne disŝiros k bruligos ĉion, kion ni skribis por esperanto, ni neniigos kun doloro la laborojn k oferojn de nia tuta vivo, ni forĵetos malproksimen la verdan stelon, kiu sidas sur nia brusto, k ni ekkrios kun abomeno: « Kun **tia** esperanto, kiu devas servi ekskluzive nur al celoj de komerco k praktika utileco, ni volas havi nenion komunan »! « Kaj kelkajn liniojn poste li aldonis: « ... nun, kiam preskaŭ ĉiuj esp-istoj estas ankoraŭ ne profitantoj, sed nur batalantoj, ni ĉiuj konscias tre bone, ke al laborado por esp-o instigas nin ne la penso pri praktika utileco, sed nur la penso pri la sankta, granda k grava **ideo**, kiun lingvo internacia en si enhavas. Tiu ĉi ideo — vi ĉiuj sentas ĝin tre bone — estas **frateco k justeco inter ĉiuj popoloj** ».

Li kontraŭbatalas **De Bofron** en tiu

kriza periodo de l'esperantismo, same kiel hodiaŭ denove lia filino, Lidia Zamenhof, avertas tiujn, kiuj volas doni tute ŝanĝitan aspekton al la esperanta vivo per devizoj pri « tuja aplikado en ĉiuj fakoj de la moderna vivo » k fortrudo al malsupera rango de la **idea** valoro de nia lingvo. Certe, nia epoko de spirita k kultura regreso estas aparte malfavora al la idealo de Zamenhof. Ni, lab. esperantistoj, iel povas konsideri nin kiel la heredantojn de la zamenhofa spirito, almenaŭ tiom kiom ni konsentas resti fidelaj al nia sennacieca koncepto laŭ organiza k laŭ idea vidpunktoj. Se ni tamen akcentus, kiel faras la IPE-anoj, la utilisman, la nur-ilan flankon, se ni vidus la ĉefan celon en la servado al organizoj kiuj mokas pri la esperanto-spirito, k kiuj neniel pensas pri rekompenco al tiu servado en formo de instigo al siaj anoj lerni espon... tiam certe ni irus sur la malĝusta vojo, tiam ni ne rajtus nomi nin disĉiploj de Zamenhof k de lia tuthomara idealo, kiu ankaŭ estas tiu de ĉiu vera socialisto.

Estas ja ridinde voli pretendi, en la nuna stato de disvolviĝo de nia movado, ke esperanto en la praktika vivo povus sukcese konkuri kun la plej disvastigitaj naciaj lingvoj. Ni servas plej bone la Socialismon, propagandante esperanton k esperantismon en la klasbatalaj medioj.

N. B.

La lingvo internacia devas vivi, kreski kaj progresi laŭ la samaj leĝoj, laŭ kiaj estis ellaborataj ĉiuj vivaj lingvoj.

L. L. ZAMENHOF.

XVIIa KONGRESO DE S.A.T. en ROTERDAMO (Nederlando)

31 JULIO - 5 AŬGUSTO 1937

Adreso de la OKK : **Por mono :** K-do **A.v.d.Pols,** Hortensiastr. 17a, Rotterdam Zuid, postĝiron-ro : 275837.
por ĉio alia : K-do C. van Essen, Westerbeekstr. 57, Rotterdam-Zuid.

1-a KOMUNIKO

Dato : La kongreso okazos de 31. julio ĝis 5. aŭgusto 1937.

Kotizo : La **Kongres-kotizo** estas : 2,50 gld. **por fru-aliĝontoj** (antaŭ 1-6-37), 2,— gld. ; por senlaboruloj, 1,50 gld. ; por fru-aliĝontoj (antaŭ 1-6-37), 1.— gld.

Loĝado : Ni klopodos (k verŝajne sukcesos) garantii al ĉiu ne-nederlanda K-do tranokton ĉe Gek-doj. Oni do ne bezonas buĝeti hotelkoston, sed kondiĉo estas frua anonco. Kiu venos unue, havos la plej bonan ŝancon akiri senpagan restadon.

Aliĝiloj : Kun la januara n-o de «S-ulo» ni forsendos la aliĝilojn.

Universitato : Gek-doj, kiuj volas lekcii en dumkongresa UNIVERSITATO LABORISTA, anoncu sin frue, ĉiuokaze antaŭ 1. junio 1937.

Adresoj : Oni atentu la adresojn de la OKK. Monon oni sendu, per poŝtmandato aŭ ĝiro, al la kasisto.

Por informoj, tranoktado, aliĝoj ktp., do por ĉiuj aferoj oni turnu sin nur al la sekretario de la OKK. (adreson vidu supre). Oni skribu klare k legeble.

C. v. Essen, sekr. O.K.K.

EL LA FAŜISTA PORTUGALIO

Organizita de la sole permesata politika partio « NACIA UNUIGO », okazis en Lisbono, la 31-an de oktobro vespere, granda manifestacio al la ministrara prezidanto SALAZAR kun la celo montri, ke la tuta popolo aplaŭdas la sintenon de la registaro, rilate la lastajn internaciajn okazintaĵojn, k la manieron, laŭ kiu ĝi respondis al la akuzoj de Madrido k Moskvo. Per tra la stratoj disdonitaj flugfolioj, per radio k gazetoj, oni invitis la popolon partopreni tiun « grandiozan » k patriotan manifestacion. Ĉiuj ŝtatoficistoj estis avertitaj partopreni, k, en la ŝtatoficejoj, la oficistojn oni devigis subskribi dokumenton, en kiu ili konfirmas la inviton. En aliaj oficejoj nur la oficejestro avertis, ke ili devas partopreni en la manifestacio. La grand-industrio k komerco devigis siajn dungitojn ĝin partopreni. Timante fiaskon la organizintoj dungis filaboristojn el diversaj provincaj regionoj k ankaŭ al Lisbono venigis siajn adeptojn. Ankaŭ la lernantojn de la ŝtataj lernejoj oni envicigis en la manifestacio. Laŭlonge de la vojo k po 100 metroj de distanco oni starigis policanojn kun maŝinpafiloj. Nur tiele ili sukcesis kolekti kelkajn milojn da personoj, kiuj, portante multajn flagojn, brue marŝadis al la ministrejo kie ĉe fenestro la «mastro» Salazar ricevis la aplaŭdojn de siaj « fidelaj regatoj ». Li paroladis danke k patriote k finis per jenaj demandoj : « Ĉu mi povas kalkuli pri via sindonemo? pri via ofero? pri via vivo? El la aŭdantoj elflugis multaj « JESOJ ». « Do antaŭen ! » findiris Salazar.

La laborista popolo tute ne interesiĝis pri tiu aĉa manifestacio, ĉar ĝi malamas la « Savantojn de la patrio k de l'civilizo kristana » kiel la nuna registaro fiere sin prezentas, — ĉar neniam tiel cinike ĝi estis sklavigita k trompita kiel nune. Teroro, malsato, persekuto k senlaboreco estas la simbolo de tiuj, kiuj eksterlande pagas milojn da eskudoj por en la gazetaro trompi la internacian publikon k kaŝi la veran situacion ekonomian k politikan de tiu ĉi « okcidenta paradizo ».

Miloj k miloj da laboristoj, intelektuloj k militistoj suferas en la malliberejoj la plej terurajn turmentojn. Antaŭ kvar semajnoj oni deportis al portugala afrika kolonio Kavo Verde 1300 politikajn arestitojn. Kiam en Hispanio estiĝis la revolucio, oni arestis multajn laboristojn nur pro tio ke ili montriĝis favoraj al Madrido. Oni povas diri, ke preskaŭ la tuta popolo deziras la venkon de la hispanaj K-doj, sed pro la reganta teroro ĝi timas manifesti. La spionoj ĉie svarmas. La popolo scias tre bone, ke la akuzoj faritaj de Madrido k de aliaj landoj estas veraj. En Lisbono sidas hispana faŝista komitato, kiu faras ĉion, kion ĝi volas, kun la plena konsento de nia registaro. Tiu komitato zorgas pri la alsendo al la trupoj faŝistaj de militmaterialo, nutraĵoj, vestaĵoj k petrolo. Oni monkolektas kun la helpo de la portugalaj gazetoj k de « RADIO-KLUBO DE PORTUGALIO ». La hispanaj rifuĝintoj (naciistoj) okazigas festojn, lotas valoraĵojn, kies profiton oni sendas al la naciistaj trupoj. Eĉ ĉiutage la radio-sendejo, antaŭe citita, hispanlingve invitas la rifuĝintojn al monhelpo k dissendas mensogojn pri la revolucio. Gia prezidanto, kapitano Botelho Moniz, akompanas la generalon Franko. La tuta portugala gazetaro (plejparte subaĉetita de la registaro) estas devigata publikigi 75 % da informoj de la faŝistoj, k multaj kompreneble eĉ 100 %. Cetere regas la cenzuro. Per radio estas tre malfacile (eĉ danĝere) ekkapti Madridon k Barcelonon, ĉar la ŝtata nacia elsendejo ĉiel malhelpas la aŭskultadon. Pro tio ni ĉi tie malmulte k malbone scias pri la vera sorto de Madrido k marŝo de la revolucio.

E. I. S.

Foriris la generalo. Vivu la armeo!

Ne pensu, ke ĉi-supra titolo estas inventita de ni. Ne, ni trovas ĝin en ampleksa artikolo, kiu klarigas pri la pozicio de UEA k la nuna situacio en la neŭtrala esp.movado (en la n-o 432 de ESPERANTO, Genevo, nov.). La Generalo estas s-ro Bastien, franca intendanto-generalo: vi vidas lin plej dekstre sur la bildo, kiun ni reproduktas ĉi tie, faritan okaze de la ĉi-jara, viena kongreso. Krome vi trovas tie ankoraŭ aliajn plej « reprezentecajn » personojn el la t. n. « neŭtrala » (?!) movado. Apud la generalo sin tenas faŝista universitata profesoro (el Polio), kiu eĉ ne komplezemas interŝanĝi la de li redaktatan « Pola Esp-isto »n kun niaj organoj. Plie ni vidas ministron Stokinger, grandkomercistaĉo kiu ekspluatas sian ŝtatoficistan pozicion por « sanigi » sian firmon per la ruinigo de konkurencaj komercejoj! Inter du ekleziaj altranguloj sin tenas kortega konsilisto k polica altrangulo Ŝtajner, konata malamiko de l'aŭstra laborista klaso.

Jen bukedo, kiu hodiaŭ gvidas la neŭtralan esp. movadon! Ni opinias, ke eĉ al la plej lasta proleto kun iomete da klaskonscio tio devus malfermi la okulojn pri la karaktero nuntempa de l'burĝa estp. movado.

Oni nin demandas angore, kie restas la Hodlera spirito, la spirito de l'malnova UEA, la spirito de Zamenhof. La nova provizora Komitato de UEA emfaze konstatas, ke « per metodoj en neniu societo aŭ ŝtato tolereblaj, la Prezidanto volis altrudi sian volon. » « Kiu imagas la movadon de la pacaj batalantoj kvazaŭ ili estus militistoj, al tiu la kuniĝo de liberaj homoj, regantaj sin mem, ŝajnas nete malutila, k la pretendo al celoj idealaj, minimume superflua. Tiun koncepton ni malakceptas kiel kontraŭan al la ideoj de la Majstro. » Kaj, konfirminte la pluan funkciadon de UEA-oficejo en Genevo, la novaj gvidantoj (s-oj Liniger k Richez) finas: « ... Ĉiel ajn UEA konservos sian respublikan konstitucion k la supernacian spiriton... »

Ni profunde bedaŭras la skismon en la neŭtrala esp.movado, sciante laŭ sperto, kian gravan malutilon ĝi kaŭzas ĉiurilate, k kiom ĝi malhelpas la normalan progreson de movado. Ni timas, plie, ke la adjutanto de la Generalo tro frue antaŭanoncis siatempe (en « Franca Esperantisto ») la venontan venkon de l'**nacie** dismembrigita esperantismo super la idealo de Zamenhof... Tiu sinjoro ja eĉ revis **samdirektigi** la laboristajn esp.organizojn per envicigo en « unueca esperantista fronto »!...

La 11-a de novembro

Hodiaŭ, la 11-an de novembro, en Parizo... De unu horo la kanono tondras el la fortikajoj de Vinceno, la najbaraj radio-aparatoj ĵetas en la aeron militistajn k militemajn ariojn. 16.000 infanoj el la parizaj lernejoj staros dum kvar horoj, malgraŭ la frosto, apud la tombo de l'Nekonata soldato, por admiri flagojn, armeojn k oficirojn. Ĉu vere la 11-a de novembro estas datreveno de la Paco aŭ la glorigo al la Milito?

En ĉi tiu tago oni devus kanti k paroli nur pri paco, amo k laboro. Sed, ho ve! la nacia sento en tiu tago fariĝas senbrida, la ekscitiĝemaj spiritoj vivas en militista atmosfero, kiu estas bona preparo al la «venonta-lasta». Aŭdante tiujn batalbruojn, mi pensas ĉu ni SAT-anoj ne perdas nian tempon, luktante kontraŭ tiun « hidron », kiu senĉese renaskiĝas; ĉu ne estas utopio paroli pri sennaciecaj sentoj en tiu epoko, kiam ŝovinismo ekfloras ĉie; ĉu vere ne estas frenezaĵo celi la pacon k la amon inter la popoloj, kiam tiuj popoloj tiel facile entuziasmiĝas per la sono de militista muziko...?

La espero aperas preskaŭ neebla... sed ni estas esperantistoj, k ni devas esperi. La Historio, kiu estas senĉesa rekomenciĝo, permesas tiun antaŭvidon al pli bona sociordo. Ne estas dube, ke multfoje en la historio de la popoloj estis periodoj de malprogreso. Post sufiĉe paca tempo de la roma mastrumado en Gallio, venis la malluma epoko de la invadoj. Post la granda revolucia ŝtormo de 1792, diboĉo k malseriozo regis superece sub la Direktorio.

Estas ekster dubo, ke nuntempe ni vivas en unu el tiuj malprogresemaj periodoj. Ĉu tio signifas, ke neniam plu la grandaj homaraj sentoj disvolviĝos, ke neniam plu ni ekvidos la perspektivon je tutmonda popolara unuiĝo? Certe ne! Tiu espero devas subteni niajn klopodojn, k ni devas nin konsideri, ni esperantistoj, kiel la gardistoj de tiu eta lumo preskaŭ malaperanta nun, sed kiu certe revigliĝos kiam la popoloj finfine komprenos, ke ŝovinismo k milito kondukas nur al detruo, k ke la mond-unueco per malapero de la landlimoj gvidos la homaron al feliĉo.

3792.

La venko de la movado dependas de la agado de pluraj fortoj; entuziasmo estas unu el ili, ĝi estas potenca forto de unueco, de kreado k solidarigo.

Hector HODLER.

Ĉe la laboristaj esperanto-asocioj

EL FINLANDO

La kongreseton de l'reorganizita Finlanda LEA (ĝi okazis la 20. septembro, sed ni atendis oficialan raporton, antaŭ ol informi pri ĝi) partoprenis reprezentantoj el 5 lokaj sekcioj (por proks. 300 asocianoj). La tuta estraro noviĝis. Prezidanto estas K-do **O. Laukkanen** (Helsinko). Oficiala adreso de FLEA: Kluuvikatu 5, **Helsinki**.

La kongreso akceptis rezolucion pri internaciaj rilatoj, per kiu ĝi decidas ne aliĝi oficiale al unu el la ekzistantaj mond-asocioj, sed lasi liberan elekton al siaj anoj; la estraro havas kiel taskon kontaktiĝi kun ĉiuj fratorganizoj en la tuta mondo, precipe en Skandinavio. (Oni notu, ke antaŭe FLEA estis aliĝinta al ISE.)

LA UNUECO EN NEDERLANDO

La t.n. Nederlanda Unuiga Komitato (NUK), sekcio de IPE en Nederlando, decidis sian **likvidon** k kun ĝi tiun de sia organo « Ruĝa Batalanto », konsiderante ke « tiu paŝo plifaciligos la efektivigon de la unueco ».

Tiun ĉi novaĵon komunikas la estraro de NUK k la redakcio de « Ruĝa Batalanto » en ties lasta n-ro (novembro). « Konsekvence », skribas la estraro de NUK, « ni alvokas ĉiujn niajn anojn k simpatiantojn al ni, ĉiujn unuecemajn laboristajn esp-istojn, ke ili aniĝu al la Federacio de Lab. Esperantistoj, k al tiuj, kiuj jam estas en ĝi, ke ili lojale kunlaboru kun la federacia anaro, kun **la** sincera volo: ke ĉiuj lab. esp-istoj ŝultro al ŝultro batalu por la komuna idealo, kontraŭ la komuna malamiko! »

Laŭ nia informiĝo ĉe FLE, tiu ĉi deklaro ne havos rektajn k gravajn konsekvencojn, simple pro tio ke NUK **praktike jam ne plu ekzistis:** nur kelkaj foruzis sian energion k laboremon por kovri la malforton k konservi la ŝajnon. Tamen, la publika konfeso ŝajnas al ni salutinda kiel **simptomo.**

Pro la unueco de la Federacio de Lab. Esperantistoj en la nederlandlingvaj regionoj ne estis loko por NUK. Tia estas la instrua flanko de la historio de NUK.

Tra la esperanta gazetaro

La liberecanaj esperantistoj en Sovetio.

« Laboristo » (organo por esp. senŝtatanoj, aperanta en Stokholmo) liveras en n-ro 27 sufiĉe detalan materialon pri la K-doj, esp-istaj liberecanoj, kiuj fariĝis viktimoj de l'nuna reĝimo en Sovetio. Pri la citoj de l'K-doj « Laboristo » skribas, ke « ni povas kiam ajn prezenti la atestajn dokumentojn ». Post la citado la red. daŭrigas: « Kiam nun la laboristoj en Hispanio, sendepende de politika aŭ alia konfeso, flank' ĉe flanko elverŝas sian sangon batalante kontraŭ la faŝismon, estas krimo senproteste lasi idealistojn k senkulpulojn esti ĝismorte turmentataj en la Siberiaj *inferoj.* »

Unu post la alia, la K-doj, kun kiuj korespondadis liberecanaj esp-istoj, mutiĝis; ili malaperis en Siberion. Por multaj tio eble estas nekonata paĝo en la historio de la esperanto-movado; sed tiu nigra paĝo bedaŭrinde ekzistas.

En la sama n-o la redakcio varme alvokas al vizito de la Roterdama SAT-Kongreso, kie la liberecanoj aranĝos specialan kunvenon.

En dom' de pendigito pri ŝnuro ne parolu

Aperis 4-paĝa n-o de « Sur Posteno » por *du* monatoj (okt-nov.); ĝin ni trovas menciinda nur pro la fakto, ke en ĝi ne troviĝas eĉ unu artikoleto aŭ raporteto pri Sovetio! Post la kutima apologiado k incensado tiu silento mirigas. Ĝis nun tio neniam okazis. Krom la brita, nenia sekcio informas pri sia vivo. Kaj la brita sekcio nomas la eldonon de propra insigno (ne ridu!)... *historia paŝo*!! Oni devas konfesi, ke la raportinto havas sencon por humoro.

Ĉu estas permesate kredi tion?

« Nordfranca Esperantisto » (1) estas impona regiona gazeto, niaopinie tre lerte redaktata precipe por teni la komencantojn, kiuj certe sentos sin, jam nur per la legado de sia organo, baldaŭ kvazaŭ en granda familia rondo. Tamen, sur p. 15 (dec.) la « flandra antikvaĵo » donis al sia plumo iom troan kvanton da entuziasmo, verŝitan — ni ne dubas — el plej pura koro, sed kiu transpasas tamen la limojn de estetika simbolismo. Oni juĝu: « Nia olivarba branĉeto, al ni, esp-istoj, aperas el miriado da steloj k niaj koroj rifuzas vidi sur la alia flanko de rivero aŭ de montaro mordemajn hundojn aŭ minacajn tigrojn. Ĉie estas bonuloj!... Esperanto! ĉarma princo, verde vestita, venu, venu al la belulino kiu vin atendas de tiel longe! La malbona feino estos senpotenca kiam vi prenos la manon de la dolĉa princino kiun reviviĝos via amema gesto!»

Ni nenion faru por aspektigi ridinda nian movadon en la okuloj de aliaj. (La kritiko cetere ne celas la *enhavon* de l'artikoleto, sed nur la *formon*!)

(1) Adr.: 33, rue Marceau, Rosendael-lez-Dunkerque (Nord), Francio. Jarab. 7 fk.

Nova propaganda gazeto en Argentinio

La Esperanto-Asocio de Rosario komencis eldoni monatan gazeton por la propagando de esperanto; ĝia unua n-o (oktobro) enhavas multspecan por- k per-esp-an materialon, kolektitan el la tuta mondo k en bona formo prezentitan. La enhavo ĉefe estas hispanlingva. Sendube tiu gazeto kontribuos efike al la propagando en la 20-a horzono de SAT, k ni gratulas la kuraĝajn eldonantojn pro ilia paŝo. (Adr.: *Internacia*, 9 de Julio 3301, *Rosario*, Argent. Ponumera prezo: 0.10 ctv.).

Ankoraŭ temas pri municio...

Mil naŭcent tridek sep proksimas.
Ni ĝian **ombron** forte timas,
Ĉar lumon, helon ni adoras,
Nur en lumec' SAT-vivo floras.

Por venki ombron de l'Milito,
Minacan ĉe la horizonto,
Por stari firme dum agito,
Dum frap' de l'naciista ondo, —

Ni vokas: helpu ŝirmi SAT-on,
Ĉirkaŭu ĝin per remparego,
Ke venku ideal' amata,
Ke Paco sur la tero regu!

51. LISTO

SAT-ano 55	fr. fr.	300.—
Roterdama distr. FLE (kolekto)	gld.	4.15
F. de Regt, Roterd.	fr. fr.	22.—
Erbaro, Paris	»	20.—
Piron, Paris	»	5.—
Nieuwenhof, Amsterd.	»	6.—
Kl. Stam, Wormer	»	5.50
F. Amundsen, Oslo	»	13.30
J. Cassin, Plouguerneau	»	10.—
J. C. Kries, Zaandijk	gld.	2.50
Ernst Erikson, Stokh.	sv. kr.	10.00
Folke Rosén, Stokh.	fr. fr.	10.—

LA ERARO DE MARSO

(Fino. Vd. la antaŭan n-on.)

KVARA SCENO (sama rimarko kiel ĉe la tria). Marso *k* Ameriko. *(Ameriko suriras la scenejon, portante pecon da ligno.)*

Marso: Jen venas mia filo Ameriko. Per kio, mia filo, mi povas servi al vi?

Ameriko: Vi elpensu nenion, sinjoro fripono, vi tute ne povas fari servon al mi.

Marso: Erari estas home, mia filo, k vi pruvas per tio esti nur homo. Kial vi portas tiun lignaĵon kun vi?

Ameriko: Sinjoro trompisto, mi serĉas miajn kunhomojn. Ili posedas la ilojn por fari ion belan el tiu peco da ligno.

Marso: Jes, mi scias, Sed kial vi nomas min trompisto? Vi ja scias tre bone, ke mi estas la vero, la kruda vero. Trompo estas fremda al mi.

Ameriko: Vi jam trompis nin! Ĉu vi ankoraŭ memoras, kiel vi promesis al ni ĝojon, honoron, liberon, egalon k fratecon? Sed viaj armiloj, kiujn benis niaj pastroj, « dio kompatu », rabis ĉi-ĉion de ni.

Marso: Vi eraras, mia filo, vi scias, kiel viaj malamikoj insidis vin. Nur la potenco de la armiloj, en honestaj defendo-militoj, agnoskigis vin kiel estimindan parton de la tero.

Ameriko: Sinjoro trompisto, vi scipovas tre bele diri tion, sed la realo estas alia. Ni per viaj armiloj ne fariĝos feliĉaj.

Marso: Ha, feliĉon vi deziras, mia filo! Sciu do, ke la aliaj volas ŝteli tiun ĉi fel'ĉon de vi. Vi posedas la lignon, kiun ili serĉas. Ili ŝtelos ĝin de vi.

Ameriko: Mi volas paroli kun ili. El ĉi ligno ni volas fari ion eksterordinare belegan.

Marso: Sed, mia filo, estu do ne tiel malsaĝa, vi ja ne povas kompreni unu la alian, vi ĉiuj parolas diferencan lingvon! Fidu nur la potencon de la armiloj! Se vi deziras la pacon, pretigu vin al milito! (donas al Ameriko sabron).

Ameriko (akceptante la sabron): Se ni, mondpartoj, el ĉi tiu ligno estos farintaj nian verdan stelon, tiam vi malaperos, k ni postjetos al vi viajn armilojn.

Marso: Ha, ha! la verda stelo, la simbolo de Esperanto, ĉu ne vere?

Ameriko: Jes, certe, de Esperanto.

Marso: Ne misuzu vian tempon por tiu frenezaĵo, mia filo.

Ameriko: Kial frenezaĵo, sinjoro trompisto?

Marso: Artefarita lingvo ne estas ekzistopova, ĉar ĉiuj popoloj prononcos ĝin malsame. Franco ne komprenos nederlandanon k italo ne komprenos germanon.

Ameriko *(intertempe jam malproksimiĝis): SED NI KOMPRENAS UNU LA ALIAN (Foriras).*

Marso (ridas): Ha, ha, k tion oni ankoraŭ devas aŭskulti!

KVINA SCENO: Marso *k* Azio *(rim. de la tria sceno).*

Azio (*uriras la scenejon, portante mezurilon, cirkelon k borilon*): Sinjoro ekzekutisto, vi scias, ke Ameriko, Aŭstralio, Eŭropo k Afriko bezonas min; mi serĉas ilin.

Marso (flanken): Ha! fine, tiu estas pli saĝa. Mi sopiras al milito, al mondbrulo. (Al Azio). Jes, mia filo, mi scias, ili serĉas vin. Ili serĉas la ilojn, kiujn vi posed s.

Azio: Jes, sinjoro ekzekutisto, mi havas tiujn ilojn (montras ilin). Por mia celo mi ankoraŭ bezonas la arkon de figursegilo, segiletojn, lignon k skizon.

Marso: Prave vi venis ĉi tien. Vi serĉas la ekzekutiston, kiu faras juston senpardone, ĉar justo estas justo. Vi scias, ke vi ne vane kalkulas je mi. Justo k blinda obeo estas ecoj de la vera ekzekutisto, kiu punas la krimon. La aliaj mondpartoj tenas vin for de via laŭleĝa propraĵo. Jen, vi havas perfektan armilon por defendi vin kontraŭ viaj insidantoj (donas la bombon al Azio), k se necese, por devigi ilin cedi al vi, la por vi tiom necesan materialon. Ili mem ne kapablas utile uzi ĝin.

Azio: Haltu! sinjoro ekzekutisto, vi eraras. Mi nomas vin ekzekutisto, ĉar vi estas kruela, ĉar vi volas murdi, ĉar vi perforte volas forpreni tion, al kio ni ĉiuj kune rajtas. Mi nomas vin ekzekutisto, ĉar vi detruas la vivofeliĉon de milionoj k milionoj da homoj.

Marso: Mia filo, via idealismo estas bela. Ĝi estas tamen nur ŝajno. Sen batalo ne ekzistas justo. Ni nur batalu por justo k rajto. Estas belega idealo, oferi al ĝi la vivon.

Azio: Sinjoro ekzekutisto, komprenigu tion al via avinjo (kiel ni diras en Azio). Vi ne plu povos kredigi tion al ni. Oferi san vivon en la batalo sur la honorkampo, oni tiel bele instruas en la lernejoj k en multaj legolibroj. Sed kion alportas al ni tiu oferado, se ni tamen, pro tiuj militoj, ne lernas kompreni unu la alian? En unu lando, oni oferis sian vivon por sia lando, k en la alia lando oni faris same, ankaŭ por sia lando, sia **propra** lando... oni diras tiel. Nun la homoj en tiuj du landoj malamas sin reciproke, unu riproĉas al la alia, ke ili reciproke mortigis k kruele traktis unu la alian. Tiu tielnomata « viv-oferado » estas nenio alia, ol **murdo!** k ankoraŭfoje **murdo!**

Marso: Mia filo, en honesta defendmilito murdado estas devo: devo kontraŭ la ŝtato, kontraŭ la lando, kontraŭ la nacio, al kiu vi apartenas.

Unu el la donacintoj skribas al ni: La nederlanda reĝidino Juliana fianĉiniĝis, k laŭ la gazetoj, ŝi estas unu el la plej feliĉaj fianĉinoj. Mi esperas, ke la gazetoj pravas, ĉar ŝi ankaŭ estas homo k tial mi deziras al ŝi tion, kion mi esperas por ĉiuj gejunuloj: la homan feliĉon. — Dum la lastaj tagoj oni kolektas ĉie en Holando monon, por ke oni povu prezenti edziĝdonacon al la novedziĝontoj. El la kolektita mono oni volas konstruigi jaĥton k pagi la instalaĵon de l'palaco. Ankaŭ mi volis donaci ion; sed mi ne deponis tion en la prezentitan kesteton, sed en la poŝtoficejon por la **breĉo de SAT.** Mi ne volas alporti akvon en la maron. (SATano 18.151).

ESPERANTO K BELAMI (Bellamy)

Estas rimarkinda fakto, ke ofte grandaj ideoj naskiĝas samtempe en la cerboj de homoj, kiuj tute ne konas unu la alian k ofte loĝas en tre diversaj lokoj.

En la sama tempo kiam en Eŭropo d-ro Zamenhof publikigis sian lingvon k skribis pri la « interna ideo » de esperanto, vivis en Ameriko Eduardo Belami, kiu verkis libron enhavantan novan ekonomian sistemon, ankaŭ bazitan sur humanismo, frateco k internaciismo, k en kiu li eĉ profetas la uzon de mondlingvo.

En sia verko Belami donas al ni bildon pri la socio en la jaro 2000, kiam ĉiuj anoj de la nacio havos la samajn rajtojn sed ankaŭ egalajn devojn; kiam ne plu ekzistos senlaboreco, mizero, ekonomiaj krizoj; kiam anstataŭe la granda teknika k scienca progreso pruviĝos esti beno, ebliganta al ĉiu vivon senzorgan.

La bazo de la Belami-sistemo estas la ekonomia egalo de ĉiuj dum la tuta vivo. La nuntempa evoluo de tekniko k scienco ebligas abunde provizi la tutan homaron je ĉiuj bezonaĵoj per minimuma laboro, sed la ekzistanta ekonomio, bazata sur konkurenco, profito, nepersona mono, nekontrolata produktado ktp, kaŭzas ke al milionoj da homoj mankas la necesaj vivrimedoj, dum aliflanke grandaj amasoj da varoj estas detruataj ĉar ili estas nevendeblaj. La ruinigaj konsekvencoj de la nuna sistemo povas malaperi nur, se la produktado estas regulata laŭ la kolektiva bezono de la homaro, se ĉiu ricevos egalan porcion k faros sian parton de la komuna laboro; nur tiam povos komenciĝi daŭra prospero por la tuta homaro.

Por disvastigi ĉi tiujn ekonomiajn ideojn fondiĝis la Internacia Asocio « Belami », kiu utiligas esperanton por la internacia propagando. La I.A.B. estas neŭtrala rilate politikon k religion, k ĝiaj anoj apartenas al ĉiuj klasoj de la popolo.

La suprenomita verko de Ed. Belami baldaŭ aperos en esperanto, sub la titolo « Rigardante Malantaŭen ». En la konvinko ke ĉiu tago de prokrasto daŭrigas k pligrandigas la mizeron de milionoj da homoj, la I.A.B. alvokas ĉiujn bonintencajn personojn al la propagando de la bela idealo. Informojn k propagandan materialon volonte havigos la Centro por Internacia Propagando de la I.A.B., sekretariejo **Gerard H. Bosma,** Kerkweg 152, **Santpoort** (Nederlando).

Azio: Mi apartenas al la mondo. Mi estas mondcivitano.

Marso: Vi eraras, mia filo, la turo de Babelo estas la vivanta ekzemplo. La homoj estas disigitaj. Diversajn lingvojn ili parolas. Ili ne komprenas unu la alian. Disigitaj ili estas k restos. Ili estas naciistoj k defendas la grundon, aljuĝitan al ili en brava batalo, aĉetitan per homa sango k heroa kuraĝo.

Azio: Tiu tempo jam pasis, sinjoro ekzekutisto, ni ne plu vivas disigite, ni ekkomprenas unu la alian.

Marso: Ĉu vere? Nu, kiel do?

Azio: Per Esperanto!

Marso: Ha, ha! mi unue devus vidi tion.

Azio: Atendu momenton. Mi venigos mian fraton Afriko ĉi tien.

Marso (nerve): Tio ne povas esti... tio ne eblas, tio estas neekzistipova.

Azio *(iras post la kulisojn k vokas): Frato Afriko, venu ĉi tien. Ni estas fratoj k kiel fratoj ni kune laboru!*

Afriko *(respondas el alia flanko de la scenejo): Jen mi estas, mi venos! (De ambaŭ flankoj, Azio k Afriko suriras la scenejon. Afriko portas skizon de verda stelo k farbujon kun verda farbo k penikon). Jen mi estas, frato Azio!*

SESA SCENO. Marso (stariĝas inter Afriko k Azio. Alparolas Azion.) Kiom malsaĝe! Ĉu mi nun devas tiel ŝirmi vin kontraŭ viaj malamikoj? Atentu, li volas ŝteli de vi viajn ilojn! Jen, rigardu, li havas la skizon k la farbon. (Alparolas Afrikon). Kiom malsaĝe, turnu vin tiel rekte al li, sen mia pero. Ĉu mi do devas tiel protekti vin? Vidu, li volas ŝteli de vi viajn skizon k farbon. La ilojn, kiujn vi bezonas, li havas! (Li flankenpuŝas Azion ĝis malantaŭ la scenejo k revenas al Afriko). Jen, rapidu, akceptu, vi ne estas armita. Atentu, li (montras al Azio) tenas la armilojn en la mano (donas al Afriko la flugmaŝinon). Armu vin, defendu viajn posedaĵojn! Defendu vian hejmon! Ne fidu lin! Li deziras vian malfeliĉon. Li detenas de vi la ilojn, kiujn vi bezonas. (Komandas). Ataku! por defendi vin!

Afriko: Sed mia frato ne volas batali kontraŭ mi. Ni bezonas nin reciproke, kune ni volas labori en paco k amikeco, ni deziras ne militon, sed feliĉon.

Marso: Belaj vortoj, belaj vortoj. Mi ja scias, ke tiu volo vivas en vi, sed estas ankoraŭ alia volo, kiu kontraŭas vin. Vi ne sukcesos, kredu al mi. Ne fidu la aliajn, ili deziras vian pereon. Dum vi parolaĉas pri paco k alia sensencaĵo, la aliaj armos sin, ĉar ili ne komprenos vin. Malfido regos sur la tero, ĉar la homoj naskiĝis en pekoj. Kredu al mi k batalpretigu vin.

Afriko: Ha, ha, sinjoro ĉarlatano. Ni konas vian kanton, ni parkeras la melodion. Ĉu vi ne scias, ke en la mondon venis nova sento?

Marso (timigite k mirigite): Nova sento?

Afriko: Jes. (Esperantlingve:) **En la mondon venis nova sento!**

Azio (alproksimiĝante): Frato Afriko, kion diris tiu perfidulo al vi?

Marso (klopodas malproksimigi Afrikon k Azion unu de la alia). Returnen, malfeliĉuloj! La mondo pereos! (Azio k Afriko tamen forpuŝas lin flanken k manpremas unu la alian).

Azio k **Afriko:** Ni estas fratoj.

Marso: Batalu, batalu do, malkuraĝuloj! Uzu la armilojn!

Eŭropo, Ameriko k **Aŭstralio** (suriras la scenejon): Feliĉan novan Epokon!

Azio k **Afriko:** Feliĉan novan Epokon! (ili ĉiuj, escepte de Marso), premas la manojn unu de l'alia, montras la ilojn k skizon k komencas labori. Ili segas stelon k kolorigas ĝin. Dum la laborado ili fiksas la skizon de l'stelo sur la frontparton de l'tableto, tiel ke ĝi kovras la venen-emblemon k montras la verdan stelon (jam antaŭe fabrikitan el ligno).

Marso (nerve iras de unu al alia, flanken parolas): Kio do nun okazas? Kian lingvon ili parolas? Ili ne **devas** paroli, batali ili devas, batali... (Sonorado aŭ muzik-imitado, voĉo post la kulisoj). Jaroj pasas, dekoj da jaroj pasas, nova epoko estas anoncata.

Marso (al la laborantoj): Batalu do, batalu, batalu por via sendependeco, por via vivo, por viaj parencoj, por via familio, por via lando. Defendu la grundon, tiel pene plugebligitan de viaj prapatroj (Komandas). Celu! Direktu! Pafu! Tamburkanonado! Kanonistoj, antaŭen! Aviadistoj, leviĝu! Jetu bombojn, bombojn, dise ekataku! Pereigu viajn malamikojn, disjetu bacilojn, venengasojn! For la kulturo, batalu por via vivo, detruu ĉion, alfundigu tiujn ŝipojn sur la maro! Viregoj, batalu do, batalu, malkuraĝuloj, malkuraĝuloj!...

Intertempe la kvin mondpartoj laboradas.

Afriko: Kion li diras?

Ameriko: Li parolas antikvan lingvon. Ni ne plu komprenas lin.

Afriko: Estis iam epoko, en kiu la homoj mortigis unu la alian, ĉar ili parolis malsamajn lingvojn.

Aŭstralio: Kiel strange, ĉu ne? Ili tamen jam tiutempe estis gefratoj k la tero ja havas nutraĵojn por ĉiuj siaj infanoj.

Eŭropo: Jes, gefratoj, sed tiam la Verda Stelo, kiun ni nun en harmonia kunlaboro fabrikis, ankoraŭ ne estis preta. Jen ĝi estas! (montras la stelon). Neniam plu Milito!

La aliaj mondpartoj: For la milito! For la batililoj!

(Ili turnas la verdan stelon al Marso, kiu timigite, malrapide malantaŭeniras). For la milito! For la batililoj! Jen estas viaj mortigiloj! (ili rompas k ĵetas la ricevitajn armilojn al Marso, kiu sin turnas k rifuĝas antaŭ la kunigitaj mondpartoj; ĉi lastaj sekvas lin k krias: For la milito! For la batililoj! (Du ĝis trifoje ĉirkaŭirinte la scenejon, Marso malaperas. La mondpartoj esprimas sian ĝojon per krioj: Hura! Vivu la verda stelo! (Ĉiu el ili prenas unu pinton de la stelo k rondodancas. Poste ili lokas sin en V-formo fronte al la publiko; la antaŭa altentenas la verdan stelon. Ili ĥorparolas: **VIVU ESPERANTO! AMO K VERO NUN REGAS SUR TERO.**

Fino.

KOREKTOJ. — En la lasta n-ro elfalis sur la unua paĝo, tria kolono, la kvara linio de malsupre, kiu havas jenan tekston : « Ni atentigas tiuokaze, ke el tiu ĉi dukolore presita n-o, ktp... » (Cetere ankoraŭ nun ni povas liveri la okt. n-on por la indikita prezo : 10 ekz-oj por 5 fr. fr.).

En la *katalogo* korektu : K-do *M. Van Aelst*, 24, rue de Sévigné, *Anderlecht-Bruxelles* (Belgio) estas nia ĉefperanto por Belgio, sed *ne plu* sekretario de la belga sekcio de FET, sekve lia poŝtkonto-n-o ŝanĝiĝis k estas jena : *c. c. postal 3771.92.* — La prezo de « Plena Vortaro » por *Norvegio* estas nun : *12.95 kr. n.* (anst. 16.95). Norvegaj K-doj, atente notu !

Por la sukceso de Esp. Ekspozicio

La batalo por venki la mondon favore al nia lingvo, ne jam estas finita. Ankoraŭ ĉiujare ni propagandas ĉiu en siaj lando k regiono, por atingi kiom eble plej grandan nombron da kursanoj. Ĉar nur el la elementa kurso venos la novaj anoj. Ĝi estas la fonto, el kiu ĉiujare alfluas freŝa sango en la vejnojn. Tial ni antaŭ ĉio devas atenti la elementan kurson, zorgi, ke ĝi estu kiom eble plej granda. Kaj tion ni povas atingi nur, se ni bone propagandas. La propagando estas la nura rimedo por akiri novajn lernantojn. Ni ĉiuj scias tion, k tial ni ĉiam klopodas trovi ion efikan. Tamen unu el la malnovaj propagandiloj, kiuj ĉiam plej efike plenumas sian taskon, estas la **Ekspozicio.**

Gi estas la plej efika propagandilo, kondiĉe ke ĝi entenas materialon el la tuta mondo. Nur tiam la vizitanto akiros la konvinkon, ke esperanto estas uzata jam ĉie k por ĉiaj celoj. Pro tio mi petas al ĉiuj legantoj de « S-ulo », ke ili sendu ĉion, kion ili povas malhavi, aŭ sendu almenaŭ unu poŝtkarton, por ke la ekspozicio enhavu esp-aĵojn tutmondajn. Anticipa danko !

Adresu al : *H. Hoogland*, 3-e Bierslootsteeg 8, *Vlaardingen* (Nederl.), Ekspozici-prizorganto de Distrikto Sud-Holando.

RECENZEJO

Duope ricevitajn librojn ni recenzas, unuope ricevitajn ni nur mencias.

VERKOJ DE FEZ. Plena verkaro de *Dr. Felikso Zamenhof*. Sub redaktado de *Ed. Wiesenfeld*. Eld.: Literatura Mondo, Budapest. Form. 23 × 15 cm. 272 p. Dukolore presita sur glata papero. Prezo : broŝ. 4.—, bind. 4.90, lukse bd. 6.50 sv. fk. Serio AELA, 1935.

Detala recenzo aperis en la novembra n-o de « Senn. Revuo ».

MIECZYSLAW BIERNACKI : LA VERKO DE CHOPIN. Trad. k biografion verkis *dr. Jan Medrkiewicz*. Eld. Literatura Mondo, Budapest. Form. 19 × 13 cm. 28 p. Prezo : 0.60 sv. fk.

Recenzota en « Senn. Revuo ».

ESPERANTO-KALENDARO 1937. Eld. *Philip Kruseman*, Nassauplein 1 B, en kunlaboro kun la Cseh-Instituto. *Hago*. Form. 18 × 28 cm. 27 folioj ilustraj. Prezo : 1.40 guld. + 0.15 por sendkostoj.

KALENDARETO POR 1937. Tre taŭga kiel novjara salutkarto. Cseh-Instituto, *Hago*. 10 ekz-oj 0.25 guld.

Komuniko de la Sennaciista Frakcio

Legantoj de HEREZULO sendube bedaŭros la malfavorajn cirkonstancojn, kiuj malpermesas la pluan aperadon de tiu juna, sed tamen vigla periodaĵo. Entreprenite de individua ano de la Sennac. frakcio, tamen ĝi fariĝis kvazaŭ la oficiala organo, k nun ni devos serĉi aliajn rimedojn por antaŭenpuŝi nian specialan vidpunkton.

Signoj jam ne mankas, ke kreskanta nombro da K-doj ekkonstatas la fundamentan veron k eventualon de la Sennaciista ideologio. Por ne perdi tiujn K-dojn, k reteni la malnovajn, la frakcio devas havi taŭgan organon, kiu servus kiel varbilo k interŝanĝejo por la ideoj de la frakcianoj. La frakcia aktivo devas funkcii pli regule k ordeme, ol estis eble pasinte.

La nova organizanto urĝe petas ĉiujn K-dojn, kiuj estas pretaj subteni la novan entreprenon skribi al ŝi. Vi povas helpi per sugestoj pri organizo, promesoj de verkado aŭ tradukado, mondonacoj, varbado de novaj anoj al la frakcio, promesoj de regula abonado al la nova organo, ktp. Skribu tuj al : K-dino *R. Roberts*, 1, Caister Ave., *Whitefield. Manchester*. Anglio.

Radio-Programo

Barcelono, CNT-FAI, 42,88 m k normal-ondo 222,55 m. (hisp. tempo, merkrede 23.30 h., sabate 23.00 h.).

Valencio, TLES-grupo, ondo 42,40 m. (hisp. tempo, lunde k vendrede de 7-a ĝis 7,30 h.), kompartia stacio, 41,87 m. (marde k vendrede je 17-a h.), soc. partia stacio (lunde k sabate je 12-a horo).

Hilversum (VARA), regule 20 minutojn proks. je la 5-a h. MET, ofte ankaŭ pli frue (ondo en jan. 1875 m.): 26. XII. Kantoj : 9.1. : parolado de P. Polderman, (Sek. Inst. por lab. klerigo): 23.1.: Humoristo Kees Pruis kantas. (En kunlaboro kun F.L.E.).

MEMORNOTO

REPRESIS EL « S. R. » : *Popola Fronto*, Valencio, n. 2 (britaj voĉoj pri Hisp.).

PRIESPER. ARTIK. K NOTOJN ENHAVIS: *Signalen*, Stokh., 12., 19., 26. 11., 3. 12. ; *L'Ecole Emancipée*, Saumur, 15. 11., 22. 11. (ankaŭ kun peresp-a materialo) ; *Le Cri des Auberges*, Paris, dec.; *L'Œuvre*, Paris, 15. 11.; *Le Peuple*, Bruselo, 6. 11.; *Le Travail*, Verviers, 16 11.; *Journal de Charleroi*, 2. 11.

PERESPER. MATERIALON ENPRESIGIS : *El Antifascista*, Los Angeles, sept. (el Hisp.); *La Montagne*, Clermont-Fd., 3.12. (same).

« Poale-Cion » (maldekstruloj) atentu ! Dezirante interkontaktiĝi kun vi en la kadro de SAT, vi estas petataj komuniki viajn adresojn al K-do *Ch. Kerber*, 39, avenue Gambetta, *Paris 20*.

Jus aperis dua eldono de

GVIDILO TRA LA ESPERANTO-MOVADO de G. P. de Bruin

Multe pli ampleksa ol la unua eldono. Kun demandaro 80 paĝoj.

Prezo : 5.50 fr. fr.

De la sama aŭtoro :

LA LAB. ESP. MOVADO ANTAŬ LA MONDMILITO

36 paĝoj grandformataj. Prezo : 4 fr. fr. **Ĉe SAT.**

FILATELISTOJ ATENTU !

Mi bezonas *novajn, neuzitajn* poŝtmarkojn el ĉiuj landoj (almenaŭ serion da sep — aĉetitaj en poŝtoficejo). Page mi povas liveri egalvalorajn poŝtmarkojn de definitivaj eldonoj el Suda Afriko (eldonitaj en du lingvoj *aparte*), Sud- k Nord-Rodezio, Sud-Okcidenta Afriko, Portugala Orient-Afriko, Basutolando, Svazilando k Njasalando. NE ALGLUU poŝtmarkojn k sendu rekomendite. Falsaĵoj k iel ajn difektitaj poŝtmarkoj ne estos akceptataj. Fidindaj perantoj estas serĉataj por konstanta interŝanĝo de novaj eldonoj. *David Dambe*, P. O. Box 2418, *Johannesburg*, Suda Afriko.

Korespondado

Simpla trilinia anonceto kostas 4.50 fr. fr.

BRITIO

Fotoamatoroj el Hungario, Svedio k. a. landoj ! Kiu korespondos pri fotado, interŝ. fot-aĵojn, fotogazetojn? Nepre resp. *Alec Shepherd*, 43 Reid St., *Dunfermline*.

K-dino *M. Roseti* dez. kor. kĉl. pĉt. Nepre garantias respondon. Adr. High Beveridgewell, *Dunfermline*.

Dez. simple kor. *David Blackie*, 57 Rumblingwell, *Dunfermline*, kĉl pri div. t., precipe kun iu (pref. arkitekto) en Hilversum. Resp. al ĉiuj.

Dez. simple kor. *Johano Sommerville* (20 j.) kĉl. pri div. t., L PI ktp. Nepre resp. Adr. Main St., Crossford, *Dunfermline*.

FRANCIO

Instruistino 24-jara dez. kor. kun japana samideano. *J. Fournier, Cherves-de-Cognac* (Charente).

Juna advokato dez. kor. kun Gek-doj en la tuta mondo pri P. M. interŝ., PI, pol. soc., internacia juro. Nepra resp. *R. Gay*, 110, rue de Fontenay, *Montreuil* (Seine).

JUGOSLAVIO

Mi korespondus kun gekolegoj el Francio (prefere el Parizo). Unua respondo certa. *Jevrem Simonoviĉ*, frizisto, *Kraljevo*.

NEDERLANDO

Laborista Esp. Grupo dez. kor. kun Gek-doj el ĉ. l., precipe pri muziko k konstruado de domoj. Resp. garantiata. Skribu al K-do *A. Smit*, Gen. Bothastr. 79, *Haarlem*.

K-do *M. Fortuin*, de Sillestr. 270, *Den Haag*, deziras interŝanĝi poŝtmarkojn kun Gek-doj el ĉiuj landoj.

PORTUGALIO

Kelkaj K-doj dez. koresp. kĉl., PI, L. Adreso: *Augusto e Américo*, Tipografia-Tabaqueira-*Poco do Bispo*. Resp. garantiata.

LETERVESPERO. — Lab. Esp. Societo, *Zagreb*, Haulikova str. 10, Jugoslavio, aranĝas letervesperon por mezo de februaro 1937. Ni petas tutmondajn Gek-dojn multnombre sendi L, PK, revuojn k gazetojn. Certa respondo.

LA AMSTERDAMA SAT-ANARO kunvenos je la 30-a de januaro en la *Propra Domo*, De Wittenstr 50 (W). Tagordo : protokolo, korespondaĵoj, elektoj, komunikoj, gazeto ; kion ni faros en la nova jaro. Notu la daton k ĉeestu. — Urba perantino *H. O.*

ESP.-KLUBO deziras korespondi kun eksterlandanoj. Ni promesas al ĉiu, kio ajn okazu, respondi per bildkarto. Skribu al M. SCHIPPERS, dorp 124, *Rockanje*, Z. H., Nederlando.

Studrondoj de LEK, Malmö (malnova k nova) aranĝos festenon k letervesperon komence de jan. k dez. koresp-aĵojn el ĉiuj landoj. Resp. gar.! Adr. *Karl Osterholm*, Agnesgatan 7, *Malmö*, Svedio.